

Latweeschu Awises.

47. gaddagahjums.

No. 38.

Dreschdeenä, tannē 18. (30.) Septemberi.

1868.

Latweeschu Awises lihdē ar fawem peeliklumēem makka **1 rubli fudr.** par gaddu. Kas uf fawu wahrdu awistellehs 24 effemularūs, wehl weenu dabbuhs flabt parwesti. Za-apstelle: **Zelgawā** Latw. awischu nammā pee **Zanischewski**; — **Ribgā** pee **Daniel Minus**, teäteru un wehweza eelas stübrl, pee sw. Zahna bahntas jamaka mahzitaja **Mueller** un pee **Dr. Buchholz**, leela **Aleksander**-eela Nr. 18. — **Wissi** mahitaji, fohlmeisterei, wagasta walditaji, firkhwerei un zitti tantas draugi teel tubgti, lai lassitajeem apgabba to apstelleschanu. — Redaktora adreffe irr: „Pastor Bierhoff, Schloß pr. Riga.“

Nahditajē: Par dšimtu mahju pirkschanu **Widsemmē**. Politikas pahrskats. Daschadas sinnas. Nahwes sinna. Widsemmē, Kursemmē un Ig-gauzu semmē waijaga eisenbahnes. Jamma grabmata. 468.000 fohiti jaar Widsemmē. Wisjannakata sinnas. Sluddinafchanas.

Par dšimtu mahju pirkschanu Widsemmē.

No ruddena 1865 lihdē ruddeni 1868.

Ed ihsumā weenu pahrskattu dohschu, zil eefsch teem pehdejeem 3 gaddeem mahju semmes Widsemmē pahrdohstē un prohti tā salikts, ka warr redsoht, zil ik trihs mehne-fchds pahrdohstē:

No Augustā 65	— Oktob. 65	: 1806 d. 16 gr. par 298,957 rubl.
„ Oktob. 65	— Januar 66	: 5629 „ 7 „ „ 767,247 „
„ Januar 66	— Apr. 66	: 4913 „ 69 „ „ 739,353 „
„ Apr. 66	— Juli 66	: 5066 „ 21 „ „ 774,663 „
„ Juli 66	— Okt. 66	: 4560 „ 62 „ „ 813,034 „
„ Okt. 66	— Januar 67	: 1857 „ 21 „ „ 335,600 „
„ Januar 67	— Apr. 67	: 4779 „ 78 „ „ 738,603 „
„ Apr. 67	— Juli 67	: 3522 „ 74 „ „ 600,820 „
„ Juli 67	— Okt. 67	: 5016 „ 28 „ „ 831,040 „
„ Okt. 67	— Januar 68	: 2615 „ 82 „ „ 357,672 „
„ Januar 68	— Apr. 68	: 5988 „ 82 „ „ 976,492 „
„ Apr. 68	— Juli 68	: 4313 „ 36 „ „ 706,169 „

50,070 d. 36 gr. par 7,939,650 rub.

Tad nu triju pehdeju gaddu laika pahrdohsti:
625 arkli 70 dalderi.

Weena draudse Widsemmē, pee ka peederr 60 arkli semmes, pee masahm draudsehm nau peefkaitama, lai gau sinnamē arri netrubstē leelaku draudschu. Tas pahrdewumē no 625 arkleem tadohstē til pat welk pehz leeluma, zil 10 draudses. Kursemmē draudses effohst masakas. Weena muischa no 8 arkleem Widsemmē pee masahm muischahm

nau peefkaitama. Ur muischahm salihdsinajohst tas 625 arklū pahrdewumē buhtu til daudē, zil 78 muischas no 8 arkleem, jeb: tas pahrdewumē eefihme til daudē, it kā 78 muischas no 8 arkleem eefsch teem pehdejeem 3 gaddeem wissu fawu mahju semmi buhtu pahrdewuschas.*) (Schis pahrskats atrohdahs eefsch wisseem 3 Latweeschu laika-raksteem.)

Politikas pahrskats.

Kā ihsti taggad Turkestanē tahs leetas stahm stary **Kreeweem** un **Bukhareem**, to atkal schobrihd newar sinnaht, jo sinnas atnahf jo raibas; tē zits stahsta, ka riktigs meers tur effohst norunnahstē un salihkts, tē zits atkal atfakta, ka fchi meera-norunna no muhsu augsta **Keisara** ne-effohst apstiprinata; tē atkal lassam, ka pee wiffahm tahm leelahm meerafinahm, kas par **Indijas** posti bij atnahlfchdas no **Turkestanē**, taisnibas ne-effohst flabt ne puschplehsta wahrdina; un jau zits atkal stahsta, ka **Kreemu** faraspehks pehz **Samar kandes** uswinneschanas effohst gahjis tablah un **Juli** mehnesi ihejohst jau effohst bijis til wehl 12 juhdses no pascha **Bukharas**-pilschta un **Bukharu** tauta patte fawu emiru buhschoht atdohst **Kreeweem** rohlās, ja winsch ar scheem netikschohst meera. Teezi nu gudrs! — Zittas ahwalstju awises il-laischoht daschadas leeku sinnas par muhsu **Keisara** debla, leelfirsta **Alekseja** reisoschanu uf **Ameriku**, stahsta ka

*) Redaktors fche peeleek lassitajeem to sinna, ka winnam jo fladra istahstifchana rohlās par Widsemmē arklū, to Latw. Awises eelis, lihdē tā ruhmes buhs. G. W.

tam 19 gaddus wezzajam jauneklim no tehwa effoht us-
dohts, lai ar Seemel-Amerikas brihwalstihm norunna-
joht wehl stipraku draudsihu un lai ar Seemel-Amerikaneem
par to meklejoht norunnu noslehgt, kahdä wihfä buhtu
jawedd gallä wiffas tahs libbeles un leetas, kas wezzä
Turzija noteekobt. Bet Kreemwalstis Keisari libdsi schim
faweem behrneem nau uslikkuschu kahdas darrischanas un
diplomatu darbus, preeksch kam wehl deewsgan derrigu
wihru atrohnahs starp Keisara fullainem, kas to sinnatu
idarricht, ja buhtu wajadfigi. Leelfirts Mekssei nereiso-
joht wis eeksch waldibas darrischanahm, bet lä winsch
pehrn' reisojis us Afriku un Schowassar' us rihhapussi, lä
winsch taggad grihbobt apmekleht to Ameriku, ne lä Kei-
sara suhtihst, bet lä mahzihts jubras-offizeeris. Ameri-
kas awises fallä, lä Amerikani to Kreemu Keisara trescho
dehlu buhfschoht apfweizinaht un usnemt it sirsniigi, jo
nebhfschoht aismirst, ka tannis breefniigös kerra laikös,
kas Amerikai bij Jareds zaur teem dumpigeem wehrgu tur-
retajeem, Keisars Meksanders jo sirsniigi effoht parahdijis,
ka winsch Seemel-Amerikas brihwalstihm labpracht weh-
lehts, ka tohs dumpineekus uswarra un atkal sawä starpä
dabutu faweenotees un stiprinatees. **Brufschu** keh-
ninsch, zaur Holstein' un Schleswigu reisodams,
no faweem jauneem pawalstneekem wiffur it gohdigi un
preezigi tizzis fweizinahts un usnemt. Kieles pilsehtä
kehniensch tizzis apfweizinahts ar runnahm no wiffahm
teefahm un waldischanahm; latram kehniensch atbildeja
lahdus pateizibas wahrdu, bet ihpafchi eewehrojami tee
wahrdi, to wezzajs kehniensch Wilhelm tur irr runnajs us
Kieles uniwersitetes preekschneeku, to rektori, professori
un basnizasrahtu Videmann, kad schis, tahs uniwersitetes
wahrdä sawu kehniinu apfweizinahts, fazzija, ka wiffi
labpracht kahrojoht, lai meers pastahwoht un lai nekahds
karsch ne-izeltahs. Par teem wahrdeem, to kehniensch us
to atbildeja, dauds to teel runnahst un spreesst wiffä
pafaulä; talabb' tohs wahrdu ir faweem lassitajeem zel-
schu preekschä, lai schee nu paschi pehz scheem wahrdeem
gudri spreesch, waj Brufschu kehniensch dohma us meeru,
waj us karru. Kehniensch tam rektorim atbildeja tä: „Tas
man it ihpafchi patihl, ka es schodeen' sawä preekschä ir
Zuhs dabuju redseht, lä tahs uniwersitetes suhtitus, kam
no fenn laikeem labba flawa bijuse. Kä manni preeksch-
gahjeji to arween' atsinnuschu par weenu no faweem waija-
dsigakeem darbeem, ka teem krohna nessejeem jakohpj tahs
sinnamibas; tä ir es, zil mannä spehtä stahw, darrischu
tam par labbu, ka Kieles uniwersitete warr eet us preekschu
un selt. Kad Zuhs taggad wehlejaht, ka meers tiktu
usturrehts, tad schai wehlechanai laikam zits neweens til
dedfigs nepeekrittihis zil es, jo weenam patwalditajam ta
irr gauschi grehta leeta, par to winnam ja-atbild preeksch
Deewa, ja winnam ja-issalka tas smaggajs wahrd's
„karsch“, un tomehr warr notikt, ka weens patwalditajs
newarr atrantees un nedrihst atrantees no ta, ka win-
nam schi atbildechana ja-usnemm us ferwi. Zuhs paschi
schinni semmë effeet bijuschu tam par leezineekem, ka ta
karrschanas wajadsiha warr usnahst weenam walditajam

un weenai tautai, un pateest tas til zaur weenu karru irr
isgahdats, ka meh's schodeen' schi kohpā stahwam ustizze-
damees un ar labbu prahtu. Bet es par wiffu Gi-
ropu neredsu nekahdu wainu, kas to meeru
warretu fajaukt, un to es fallu Zums par apmeeri-
naschanu. Bet wehl wairacht Zuhs tiffit apmeerinati,
kad usmettiffit azzis us teem wihreem, kas schi ar Zums
irr sawulzejuschees no mannas armijas un marines puffes,
jo muhsu karraspehts irr muhsu tehwusemmes spehts, un
schis spehts to irr peerahdijis, ka winsch nebihstahs us-
nemt un gallä west karru, to zitti tam usspeesch.“ —
Frantschi par scho runnu gauschi dursniigi, jo tas win-
neem nebuht nepatihl, ka wezzajs Brufschis arri weenrei'
isflawe sawu karraspehtu un nu Parisneeki brehz, ka Bruf-
schis dohmajoht us karru; Parises naudas-kungi atkal par
scho lauschu brehfschauu tä fabihjuschees, ka karsch nu
jau buhtu preeksch durwihm un tadehl Parises naudas-
tirgü tee krohna papihru prozentes us rei' irr krittuschas
ar 60 santihm (15 kap.)! — Waj redsi, to weens wahr-
dinsch speh' isdarriht. Miltajs lassitajs, tu un es, meh's
warram runnahst zil runnadami, neweens papihris zaur to
nepaliks nei par 1/2 grassi lehtahls nei dahrgahls; bet
wezzajs kehniensch Wilhelm sawu jaunu pawalstneeku preek-
schä til drufzin isflawe sawus brangus saldatinus, te Fran-
tschu nauda dabu bailes, Frantschu naudas-kungi paleel
bahli, Frantschu awischneeki greech sobbus un Frantschu
saldati trinn sohbinus! — Waj meh's nu arri fabihsimees
zaur wezza Wilhelma wahrdeem? — Ne, — meh's tur-
prettim libds ar wisseem prahtigeem, apdohmigeem lau-
dihm pafaulä teiksim, ka Napoleöns 100ahm reisahm sa-
wus saldatus usflawejis; waj tad nu wezzam Brufschim to
warr nemt par launu, ka winsch faweem jauneem pawalst-
neekem, kas bihstahs no kerra, skaidri israhda, ka win-
nam labs spehziensch, ar to jau meeru warroht usturreht?
Un waj wezzajs gohdawihrs turklaht skaidri nesalka, ka
winsch nekahdu wainu neredsoht par wiffu Giropu, zaur
to meers warretu sust? — Franzmanni degg us karru, jo
Napoleöna draugi zerre, ka zaur kerra laiku laudis
atkal buhfschoht aismirst, ka brihwibas winneem irr at-
nemtas, — un ka zaur laimigu karru Napoleöna krohnis
atkal tilfschoht stiprinahts, turprettim Napoleöna pret-
tineeki atkal zerre, ka zaur karru warreschoht nogahst to
Napoleönu no Keisara krehsla; jo winni spreesch, ka wiffi
zitti leelwaldneeki weenrei' apniktschoht redseht, ka no Pa-
rises arween' teekoht kurrinahts kerra-ugguns wiffä pafaulä
un talabb' wiffi buhfschoht fabeedrotees pret Napoleönu
un paschi Frantschi arri buhfschoht apnikt to affins-islee-
schanu un naudas istehreschanu, tad weenrei' Franzija
warreschoht zeltees brihwalstis. Tä winni wiffi spreesch
un runna putru putram. — **Turku** ministeris grabmatu
laidis pee wisseem leelwaldneekem par to Bulgarijas
dumpi — (sk. Latw. Uw. Nr. 32 „No Donawas kra-
steem“) — schelodamees, ka Numanu waldiba ihsti to
dumpi effoht wahrijuse, un luhgdams, lai tee Giropas
leelwaldneeki paschi to leetu ismeklejoht; turprettim atkal
Rumanu ministeris leelwaldneekem raksta, ka tee effoht

tihri melli un Numanu waldiba labbi sinnoht, kas winaai pehz taiſnibas jadarr. Nabaga Turkam gan paleef biſchkin behdigi ap ſirds, kad reds ka weetu weetās paſchas rohbeſchās ugguns degg un nefur to lahgā newarr apdſeft zittadi ne kà tik ar paſchu pawalſtneeku affinim! Par ko tad beidsiht wehl waldibis, ja wiſſi pawalſtneeki janokauj kà dumpineeki. Turklaht Turkam it nebuht nepatihl, ka **Seemet-Amerikas brihwalſtju** karrafuggi arri ſahl brauklaht gar Turzijas kraſteem un ſahl leelu draudſibu turreht ar Greekeem. Turks labpraht gribbetu ſinnaht, kalabb' tas Amerikanu admirals Farragut ar ſaweem karra-luggeem gan tik gauſcht eemiblejis to Widdus-juhru, ka tur ſahl apſtattitees wiſſas mallinas un ſallinas, tur tik ween atrohnahs kahdi nemeerigi Turku pawalſtneeki waj Greeku draugi. Laikam zeereht ween' taf admirals nebrauffchoht! — Turklaht tas arri Turkam reebj, ka Greeku kehniſch to admiralu Farragut eeluhdſis us ſawa krohnamantineeka kriſtibahn. — **Spanijas** kehniſene tanni 18. Septembei San Sebaſtiānē tiffuſe apmekleta no keiſara Napoleōna un ohtru deenu atkal gribbejuſe aiſbraukt us Biāriſi, tur atkal apmekleht to keiſari. San Sebaſtiāne irr Spanijā un Biāriſe irr Franziā, abbi pilſehti ſtahw netahlu no rohbeſchahm, Pirenehju kalnu apgabbalā. Spanijā atkal dumpis effoht iſzhelees un ihpaſchi wiſſ juhas karraſpehſs zellotees pret kehniſenes. Turprettim **Portugalles** jaunee miniſteri wiſſu taggad ſinnoht iſdarriht it ſmuſſi un gudri wiſſai tautai par patilſchanu. Lai taggad tautai nodohſchanas nebuhtu jazett leelaſas, tad miniſteri ar kortefu atwehlefchanu, aiſleene naudu; bet ko tas palihdſ? Weenreis tal tee eenahkumi buhs japawairo, jo ne porradeem ween walſis newarr dſihwoht. —

Dafchadas ſinnas.

Widſemmes ritterſchaftes konwents ſanahzīs Mihgā tanni 3. Septembei us ſawu ifgadda fehdeſchanu.

Kurſemmer ta lihdsſchinniga zeen. gubernatora weetā, kà jau pawaffari runnaja, tas lihdsſchinnigajs Peterburgas gubernijas wihze-gubernators, iſſtenajs ſtahterahs Liſiēnfeld tanni 21. Auguſtā zaur Keiſariſku pawehli irr uſzeltis par gubernatori. — Ne-ilgi atpakkat Liſiēnfelda kungs weenu grahmata laidis drukkās ar to wirſrakſtu: „ſemme un brihwiba“ (Земля и воля), tur wiſſch prohwejis uſrahdiht tahs wainas, kadeht Kreewuſemmes ſemneekem ar to jauni mantoku brihwibu un ſemmi ne-eijoht us preeſchu. — Laſſitaji laikam ſinnahs, ka paſchā Kreewuſemmē ſaimneekem nau wiſ katram ſawa ſemme, bet ka katra pagasā ta ſemme peederr wiſſam pagasiam, kas ifgaddus ſawu ſemmi pehz patilſchanas no jauna war iſdallihht ſtarp ſaweem lohzeekem tā, ka neweens lohzeekis neſinn, waj winnam nahloſchā gaddā wehl tas patis gabbals buhs rohkās, waj nē.

No **Grodno** teel rakſtihts, ka Kobrineſ aprinkarenteja taggad iſtuhkſtoht 13,000 rub.; ta leelaka waina effoht tam buchhalterim Oſtromengli, weenam Keemeru-katolim, kas pahrgahjis Greeku-katolu tizzibā.

Baltiſku guberniju generalgubernatora kungs Albedinſki tanni 6. Septembei aiſbrauzis us Peterburgu.

Koſlowē tanni nakti no 5. us 6. Septembei 9 arreſtanti, kas us Sibiriju bij aiſdſennami, ſchē ſinnajufchi iſbeht par weenu zellu, ko appalkſch etappes naimma muhzeem iſrakluſchi zaur ſemmi. 2 no teem iſbehgufſcheem atkal irr ſakerti.

Das telegraſs, kas no **Kopenhagenes** juhā irr iſwilfts us Gelandi nu pawiffam gattaws un tanni 21. Septembei teel atdohts bruhkeſchanai.

Peterburgā, tanni 10. Septembei. — Jggawu ritterſchaftei zaur Keiſariſku ukafi irr atwehlehhts, eifenbahni buhweht no Baltiſchportes us Peterburgu, ar 26 milljoni rub. gruntſkapitali.

Hamburgā Bruhſchu kehniſch tanni 21. (9.) Septembei us kaufmaanu beedribas preeſchrunnatajeem ſazzijs, ka ta andele newarroht iſiſt bes meera, un ka paſcham kehniſam us to effoht ta ſtipraka zerriba, ka meers tilſchoht uſurrehts, kà pats to arri Kiele effoht ſazzijs.

Madridē tanni 21. (9.) Septembei waldiba iſſludinajuſe, ka pilſehts tā uſluhkojams, ka buhtu aplehgerhts no eenaidneekem un ka talabb' karra liſkumi tur naht ſpehlā. No ta warram nopraſt, ka tur irr dumpis, ko tik war ſawalidht ar karra-ſpehku. Wiſſa Andaluſijas gubernija effoht dumpineeku rohkās, kehniſene ſawus lihdsſchinnigus miniſterus atlaiduſe un uſzebluſe jaunus. G. B.

No **Kurſemmes** wakkara puffes, tanni 29. Auguſtā. Warrenajs karſtums pahwehrtahs 12. Auguſtā par leetus lai ku un ſiltuma mehrotajs no 30° no kritiſs us 10°. — Rudſu ſehſchanai, kas driht beigta, tahs dſeſtes laiks gan dikti geld; jo zittadi ſauſā ſemmē grandus eekaiſiht nelohnetu, un mahlu ſemmes turretajs jau ne dohmaht newarreja ſemmē, kà ſtints kalns zeetā, ar arllu eetapi. — Pehr' Auguſta widdā rudſus tihrumā eefahza greeſt un plaut un waſſareja bija ſalka kà ſalka, un rau! ſchogadd' rettā weetā wehl taggad waſſareju reds us laukeem. — Librami wiſſi jau tuſſchi kà ſlauzihht noſlauziti. Tiklai kartoffeli wehl ſalko un aug. — Waſſareja, kà dſieſch, kulloht arri labbi lezzoht, kam jau tik ko kult irr, bet maſ irr ſchogadd' to riju un maſ ta kullama. — Meelſchi ſwerroht lihds 115 mahzinas, diw'kantigi lihds 120 mahzinas un kweeſchi lihds 130 mahzinas, bet ſalmu irr maſums, lohpiſneem maſums buhs ehdamo. — Schur un tur pa weetahm dſirdejahm arri ſuhdsamees pee lautincem, ka lohpiſi gan leeli, gan maſi ſirgufchi, ir kritiſchi un bebrni affinu-ſehrgā ſlimmojuſchi un kartoffeleem ſemmē atkal jauni aſni rohnotees. — Wezzu Behtmeru nakti bija pirma naktis ſalna. — Tanni 8. Auguſtā **ſkoldes** apgabbalā bijis ſihws pehrkōna laiks. R. pagasā ſaimneekam kahdam ſibbensceſpehris, pee rijaſ klahht. — meelſchu tuppeſi, ka tuppeſis ſadedſis gluſchi, un B. pagasā atkal zittam ſaimneekam, ne tablu no mahjahm, wihtolā pehrkōns eeſpehris. — No ehlahm, zilwekem un lohpiſneem, gohds Deewam,

pehrkonu Deews gan garram raidijis; jo dseesmâ jau lahda tâ fkanu:

„Pe hrkõna laikâ, kad Deews tewi baid',

Lubdî to, lubdî to! — —

Un garram Wînsch to tew' raid'!! — 2c.

Szetscheni, tâ Wahzu awises sinno, effoht 94 gad-dus wezs Juhdu wihrinisch, kas nule Juni mehnesi Atu reisu kahsas noturrejis. — Wînsch apnehmis rohsiti no 70 pawassareem, atraini, kas arri zetturtu reisu kahsas fwinnehs. Schim wezzam Jehlabam taggad jau effoht 96 dehli un dehla dehli un wiffâ famihlijâ effoht 125 dwehseles. U kur ihsti Jehlabs, kas no Deewa gaddôs un gimmenê fwehtihis! —

Kad **Amerikâ** tee dselschu zelli, lo taggad tur taifa. buhs gattawi, tad, kâ gudri wihri aprehkinajufchi, 80 deenas tahs 4,500 juhdses, ap wiffu pafaules lohdi, warreschoht apbraukt; bet makscht jau gan maksaschoht tahda garra brauffchana 2000 dohlderus. Sinnams tik tad tannis 80 deenas tas zelsch nostagajams, kad tur, kur eisenbahnes beidsahs, atkal ar damfluggeem par uhdeni warrehs laist. — Preefsch pahrdesmits gaddeem atpakkal wajadseja, kad ap wiffu semmes lohdi gribbeja apbraukt, lihds 3 gaddus jeb wairahf laika, un nu to warrehs isdarriht pahris mehneschôs. Skatt, kur pafaulle gudribâ us preefschu gahjusti. —

Rohmâ, kâ lassitajs jau sinuabs, dsihwo fwehtajs tehws, kattofu basnizas leelakajs basnizas kungs un galwa, pahwestis Piiis IX., kam arri laiziga waldischana par semmes gabbalu, lo par „basnizas walsti“ nosanz. — Schis fwehtajs tehws 2. Juli pats leelu saldatu munsturefchana Annibalaulâ gribbeja noturreht; tadehl us tur-ren, kur nekahds zelsch negahja, ihpaschi zellu taifija un flatt schis zelsch wairahf maksaja ne kâ 100 tuhft. dahllderus. — Bet gohda munsture pehz kabrtas ne-isdewahs wis: fihws pehrkõna laiks fazehlahs un leerus gahlahs, kâ pahwestis flapisch palizzis mahjâs aibehga. — Jhsumâ teiffchu par to gohda munsturi. — No Roh-mas pahwestis lihds Tre skati par dselscha zellu noskre-hja, no tur lihds Rokka de Pejas karretê brauzâ un ge-nerals Kanzlers gahja lihds, zeppuri rohtâ turredams, ar plikku galwu pee rattu kahpschleem. No Rokkas pahwestis fawadâ krehflâ, lo par „seniti“ fauz, us roh-tahm tappa nests un 60 baltâs kleitês isgehribuschahs jumprawas gahja ar rohschu frohneem puschkujuschahs, krehflam papreefschu lihds saldatu lehgerim. Preefsch lehgera generals Zappi ar wiffeem saweem saldateem fwehtam tehnam nahza prettim un to fanehma. Lehgera widdû bija uszelka telts un pee tahs weens altaris, kur eekam munsturefchana eefahlahs mischas war-retu nolassihf. Bet — kad pahwestis titlo pahri kahpu pee altara bija palahpis, — tê fazehlahs fihws pehrkõns. Sibbenus metta, wehtra plohsijahs, pehrkõns duzzinaja kâ wifs lehgeris drebbeja un lectus kâ no spanneem gah-sahs, tâ kâ wifs altaris, deewamaisite un pats pahwestis palikka flapji, un pahwestam, pehz ta, kad tas saldatu

bij fwehtijis, — bahlam un nokuffuscham wajadseja prohjam dohtees us mahjahm. — Lehgeri 4 reis sibbens effoht eespehris un 4 zilwekus nospehris. — Pafaules schi laika gudrineeki un praweeschi scho fihwo pehrkõna laiku pahwesta lehgeri, kur tas retti parahdahs, — par fliktu nosihmeschanohs us winna laizigu waldischanu fihme. —

No **Peepajas** puffes, tanni 2. Septemberi. — Behz ta, kad 12 deenas no 12. lihds 24. Augustam notukki pee mums leetus lijis un wehtra smaggi puhufi. — eestah-ja atkal faufs, pee 20° flits laizinsch. — Lauki jau gan-drihs wiffi nokohpti un tukfchi; tiklat kartoffeli wehl salko un — arri gohds Deewain! wehl aug, no nakts salnahm nebihdamees. — Rudden-s-fehja pawihka tanni lee-tainâ laikâ eeseht un jau salko wirs tihruumeem. — Lai Deews to seemu pats glabba un nahkofchu waffaru to audsetu, ka tohs tannis diwi gaddôs, — prohti flapjâ 1867. un faufâ 1868. gaddâ — darritus rohbus maksâ un apzirkni atkal ar Deewa palihgu warretu ispidiht un nabadsinus pa-ehdinaht! —

Peepajâ 21. Augustâ zaur ahtru nahwi aifgahja kaufmannis un rahskungs Herrmanns Meyer, tanni wezzumâ no 57 gaddeem. —

Peterburgâ taggad cetaifjusees beedriba, kas naba-ga ammatneekeem naudu preefsch darba aisdohd. — Arri labbi. —

No **Drenburgas**, Kreewu walsti, Kafaku semmes, pee Ural kaluceem sinno, ka tur scho waffaru, kad mums bij tas leelajs karstums un faufums, — atkal leelu lee-lajs leetus un auksts bijis, ka par wiffu waffaru tik 5 deenas nau leetus lijis. — No schi tahda leetaina un auksta laika kuhfchi nu tik eenahkufchi un „arbhufchi,“ kas zitteem gaddeem jau schinni laikâ ehdami un tirgû pehrkami, — bija nedohmaht wehl nau eenahkufchi. — No tahda flapja, auksta laika tur arri Lohpu-fehrgas bijuschas kahjenê. —

No **Berlines**, Pruhfchu galwas pilfehta, Wahzu awises raksta to breefsmigu notikkumu, kas nesenn notizzis, prohti: Kahdâ rihtâ tur atraddufchi 4 lihkus, grahamtu-fehjeja Melkiora gaspaschu, diwi meitas, weenu no 20, ohtru 14 gaddeem un dehleu no 10 gaddeem affinis noht gullofchus un us galdu rakstu, no pascha grahamtu fehjeja rakstite, kas israhd, ka wînsch pats ar saweju sinu un gribbefchana to breefsmigu flepkawibas darbu tadehl pastrahdajis, ka leela nabadsiba un parradi to dikti speedufchi, no kam tee ahra nekad nedohmajufchi istapt. Deenas schi familija bijufi pahrtikkufi un zeenata. — Melkior, pats tas flepkawa, aibehdhis. — U kur tehwa firds, kam tizziba un palauschanahs us Deewu truhkufi! — G. F. S.

Nahwes sinna.

No **Peepajas**, tanni 4. Septemberi. *) Mahfu basnizu pulksteni schodeen fehri fkanedami apswanna us

*) Schi behdu sinna deefschel man ihf atrahga rohkâs, kad Latweefchu awifchu Nr. 37 jau bij druckahs. G. B.

muhshigu duffu weenu fchi pilsehta mihtotu gohdawihru, kas schoribt 17 minutes us pulksten trim, pehz grubtas wahrgschanas un 61 nodsihwoteem gaddeem weegli ecksch ta Kunga aismigga. Tam Wissuwarrenajam, kas walda par dschwibu un nahwi, irr patizzis isuemt no dschwu widdus to dauds weetäs pasihstamu un zeenitu ehrgelu buhwetaju un Leepajas Latweeschu Annes-basnižas ehrgelneeku **Kahrl Behter Otto Herrmann**. Schis mums atnemtis, teizams ehrgelu meisteris, kas wissadä wihsē bij ihsteni kristigs zilweks, gan taps lohti noschelohts un ilgi peeminnehts dauds draudisē Kursemmē, daschä weetä Widsemme, kà arri Zggauusemmē, Peterburgä un Pohlös, kur winna taifitas un no musika meistereem flawetas ehrgelē atskann us Deewa pagohdinaschanu. Mirreju lohti noschelo muhsu pilsehta lungi, mahzitaji, birgeri un tà pascha pilsehta kà arri lauka Latweeschu draudse. Pehz winna raud dsikā schelumä winna mihliga, noskummusi laulata draudsene un 8 behrni. Tanni 12. Septemeri pawaddihs winna isdissuschas meefas us duffas weetinu. Winna pehdäs par ehrgelu meisteri paliks winna dehts **Kahrli Aleksander Herrmann**, pilnigi pee-audsis jaunellis, 21 gaddu wezs, kas pee sawa tehwa ehrgelu buhweschanu irr labbi mahzijeēs un par scho brihdi Pohlös uszell jaunas leelas ehrgelē, to pats jau irr taifijis. Lai Deews palihds gohdigam jaunellim aifgahjuscha tehwa ammatu noskummuschai mahtei par preeku lohpt, un mihtam nelaielim lai tas Kungs dohd saldi duffeht pehz sawahm grubtahm darboschanahm! — J. Schlubber.

Widsemmei, Kursemmei un Zggauusemmei wajjaga eisenbahnes.

To nelad doewsgan newarr fazzibt un peeminneht, ka mums wajjaga eisenbahni. Mums wajjaga tahdas eisenbahnes, kas tahs minnetas trihs gubernijas saweeno sawä starpä no weena galla lihds ohtram. Tas buhs par sweshitibu ne ween schihm 3 gubernijahm, bet wissai Kreewuwalstei.

Kreewu semmei mas juhrmallas. Tadeht katrs juhrmallas stuhrihts labbi ja-eewehro. Mehs te nerunnajam tik andelei par labbu, bet arri politikai par labbu.

Turzija ilgu laiku wairs newarr pastahweht. Tai jafaschliht. Nweeena walsts ilgaku laiku wairs newarr seedeht, kam Kristus nau par kohdolu. To ta historija (pasaulē stahiti) skaidri mahza.

Pee Turzijas bohjä-eeschanas sinnamē leels karsch iszefees. Kur maita irr, tur ehrgli falassahs. Walkara puffes walstis, it kà Galande un Franzija, tur eemaisfees un tad arri drihs karsch ar Kreewuwalsti warr iszeltēes. Tad mums Widsemneekeem drihs slikti warr klastēes. Kad Kreewu Keisarim preeksch kahdeem gaddeem bij karsch ar Turziju, ar Franziju un ar Gelandi, tad jau Gelandeschu kuggi muhsu juhrmallas apdraudeja. Ja weenreis Kreewu semmei atkal iszeltōhs karsch ar schihm walkara walstihm, ta' tee eenaidneeki arri warretu peelaist pee mal-

las un ispohtsiht muhsu semmi. Bet ja schih 3 gubernijas ar eisenbahnes lihlu buhs apsegtas, ta' mums no eenaidneekem wairs nau jabihstahs. To tad muhsu kaxxa pulki ihfä laikä wissur warr buht klast, kur eenaidneeks rahdahs. Bet bes eisenbahnehm, eenaidneeks sawu pohsta darbu isdarrijis, us kuggeem warr isglabhteēs, pirmē muhsu kaxraspehks warr buht klast. Un kaut arri eenaidneekam buhtu mas kaxraspehks un mums leels kaxraspehks, tas toemehr mums nelo nelihdsetu un muhs no pohsta neglabhtu. To masajs eenaidneeku kaxraspehks sinnamē pee krasia nepeelaidihs tur, kur muhsu saldati stahw, bet tur, kur, kà winsch sinn, saldatu nau. Tadhä wihsē pahri fimts duhschigu eenaidneeku mums beidsamo pohstu warr padarriht. Un kaut arri 100,000 no muhsu saldateem peesteigtohs klast, toemehr tas mums nelihdsetu neneeka. To eenaidneeki sinnamē negaidihs, kamehr muhsu kaxraspehks buhs klast. Kad tas atnahks, tad eenaidneeks jau fenn buhs proh.

Schi leeta irr tik skaidra, ka ar pilnu taisnibu jafalka: mehs bes eisenbahnehm ne us kahdu wihsē newarram peekt. Politika pagehr eisenbahnes.

Ka eisenbahnehm wehl zitti aplam leeli labbumi, ihpafchi andeles pehz, to katrs sinn. Bet par to schoreis negribbu runnaht.

Muhsu eisenbahnehm sinnamē jafaweenojajs ar tahm zittahm Kreewusemmes eisenbahnehm. Weens eisenbahnu lihls pahri wissu Kreewuwalsti.

Eisenbahnehm wajjaga buht kreetni galla punkti. Kreewu semmes eisenbahnehm tee derrigakee galla punkti irr Melna juhra un Baltiska juhra. Jau tadeht mums wajjaga eisenbahnu, lai Kreewu semmes eisenbahnehm netruhttu kreetna galla-punkta.

Tadeht lohti japreezajajs, ka taggad stipri us to dohma eisenbahni taifih gar Zggauusemmes juhrmallas.

Mehs Widsemneeke sinnamē lohti kahrojam pehz tahdu eisenbahni, kas no Rihgas gar Behsim, Balmeeri un Walku eetu us Tehrpatu.

Ja eisenbahnes papihri tiktu islaisti un ja katrs, ne ween lungi, bet arri semneeke, schohs papihrus pirktu, — kasinn', waj naudas netiktu deewsgan pee eisenbahnes buhweschanas.

Tee papihri buhtu stipri un drohschi, us teem warretu walanteēs, jo patte eisenbahne buhtu par lihlu. Un ar tahdeem eisenbahnes papihreem it kà ar naudu wissu warr pirkt, to tik ween gribb.

Tam wiltōhs, kas dohmatu: „kad eisenbahnes papihrus pirksim, tad mums naudas truhktu pee mahju pirschanas.“ Tä nemas nau. Ar eisenbahnu papihreem tik pat labbi warr pirkt mahjas, zil ar sudraba rubuteem.

Un kad ar eisenbahni labbi isdohdahs, ja braujeju un weddamu pretschu netruhtst. kà tal jazerre, — ta' eisenbahnu papihri wehrtibä pee-aug un paleel dahrgaki.

Ar laiku zilweki sinnamē sawu nandu prahtigi glabahs, kreetmus naudas papihrus pirdami, it kà eisenbahnes papihrus, kas sinnamē arri labbus auglus ness. Bet taggad wehl dauds rohdahs, kas sawu nandu tà glab-

ba, ka ne angfus nedabu un beidsot arri fawu kaptalu paspehle.

Jannas grahmatas.

Nupat palikka gattawa, Leepajâ pee Gottl. D. Meyera druffata, Felgawâ un Nihgâ un wiffur, fur Latwiffas grahmatas pahrdohd, dabujama fchi grahmatas: **Ohtrajs** treknis kummofs preeksch fmeekku mihkotajeem no Chr. Schönberg. — 78 lappu puffes. Malfa 20 kap. f.

Schai grahmatinaï par preeksch'wahrdu irr likta fchi rihme:

„Pir majs kummofs geldejis,
Ohtru esmu fsehjis.
Jerru, nemst to ar preeku,
Schê tew winnu preekschâ leeku!
Ja to baudijs — aplajees,
Mutti flanzij's — pasmeijees,
Sazidams: „Labs bija gan!“
Tad mums abbeem patikshan'.
Ned' nu, to es wehleju —
„Baudi weffels!“ uffanzu.“

Arri Leepajâ pee Gottl. D. Meyera druffata un arri Felgawâ pee grahmatu fehjeja Schablowâki, kâ arri Leepajâ Zimmermanâ kunga grahmatu bohfi dabujama fchi grahmatina: **Schkirshanahs-rihme** un **kappu dseefma**, ko pee nel. Gramsdes mahzitaja N. U. fchigky kappa lassija un dseedaja, no G. F. Schönberg. (Schi grahmatina, kam diwi dseefmas un bildite eekschâ, malfa til 3 kap. f.) G. F. S.

468,000 fohli jaun Widsemme.

Kas weenu mahfu mihle, tas ohtru nedrihst eenihdeht.

Diwi kohfchas mahfas man pasihstamas. To weenu es jau no behrnu deenahm mihleju, tadeht ka patâ Deews manni tai pee kruhtim bij peespeedis. Un tapehz man gan to nebij mihleht; jo ta bij smukka, labba, baggata un turflaht pret manni deewsgan mihliga. Dauds gaddinus es winnas saldu muttiti skubstiju un tai bes peekufchanas azzis luhkojohs. Es arri fawus fohlus neschehloju, tai aplahrt apeet un winnas dauu augumu apskatit. Winnas glihtumu apluhkojis un, wiffu labbu winnai wehledams un dahwadams, es tai pee firds gribbeju peelihst un pehdigi winnas mihlsta flehpi saldi eemigt un atduffetees. Bet tē us reis mans liktens manni israhwa tai pirmai mahfai no rohkahm un ohtrai manni peewedda flaht, lai nu pee tahs tohpu laimigs. Al zil grubta bij man ta schkirshanahs, ihpafchi, kad manniju, ka pirma manni pateefigi bij mihlejuse; jo pee schkirshanahs ta manni ar fawahm mihligahm rohziyahm apkawpuse fehri raudaja. Bet es wihrischkigâ duhshâ tâ dseedaju:

Lai luhst ta firds,
Padohdees liktenam;
Peeminaâ mirds
Tas, ko mehs mihlejam.

Tâ dseedadams es mannas mihlakahs mahfai kritturohkâs. Es jau to preekschlaitâ wis tahlim pasiunu, tif nebiju peegahjis tai flaht, nedj tumaki ar to eedraudsejees, laut gan no wiffas firds to biju wehlejees. — Nu es taggad esmu winnas rohkâs un to nu mihleju kâpat, kâ agrahf to pirmu mahfu, ko es arri wehl aismirft newarru.

Kam tehwa meitas tahs gan warretu buht, un kâ tahs pee wahrdeem fauzamas? Tahs irr mihtam Deewinam meitas ar wahrdeem Kursemme un Widsemme. Abbas tahs semmites irr ihsti mahfas; jo tahm irr weens Deews, weens Peisars, weena tizzibas-atsihshana. Preeksch mannis Kursemme ta pirma mahfa, tadeht, ka es Kursemme peedimnis, usaudsis un tad fawus pirmus speklus par uppuri neffis. Es fawu tehwusemme pateefi mihleju. Schê mihlestiba ne-israhdiyahs ween eeksch wahrdeem un darbeem tanni weetina, fur es dshwoju, bet es wehl pa diweem lahgeem tai zauri reisoju, to ihsti pasibt gribbedams. Al zil derrigi tas irr, it ihpafchi preeksch ffohlmeistereem, kad tee wismasahf fawu tehwusemme pahrstaija un eepasihstahs ar winnas dabbu un behrneem. Widsemme preeksch mannis ta ohtra mihlejama mahfa, tadeht ka taggad tai fawus garrigus speklus us kalposchanu nodewu.

Us Widsemme nahkdams, es raudadams preezajohs, ka nu pehz fawas ilgâs wehleshanahs to mahzishohs pasibt.

Mans taggadejajs mahjoklis deewsgan tuwu pee Kursemmes rohbehshahm, tadeht es biju jo preezigs, ka man nupat gaddiyahs fahdus 468,000 fohlus Widsemme esfert. 468,000 fohlu gan nau wehl wiffa pasauke, bet preeksch weena rihmneeka un rakstneeka tas irr warren leels gabhals, no kâ dauds ko stahstibt. Rihmneeks un rakstneeks irr fskandigs zilweks pee reisofchanas; jo ko jauku tas zekmallâ reds, to tas nemm lihds, ne ar piksteem, jo tee tam nau gari, bet ar azzim, tahs tam irr dshwigas un nahwigas.

Tas bij Augusta mehnescha beigâs schinni gaddâ, kad es dewohs us zekku. Laiks bij jauks; dabba fawu trohni wehl few pee lahjahm nebij nolikkusi, tapehz es jautri fawu zekku usnehmu. Swarrigs fohlis man bij sperramâ. Es negahju wis pasuddushas ehfela mahtes mekleht, nedj Widsemmes meitshas luhkotees. Es gahju kahdai swaiditai rohziyahm flaht, lai ta manni eeswehtitu tanni jaunâ usnemtâ ammatâ.

Schigli es pa smilshainu leekzekku us preekschu gahju. Gedams es no newilshu usgahju tahdu weetinu, kahdu gan wehl nebiju redsejis. Ta weeta bij jauka. Zelfsch gahja pahre augstas semmes walles wirsu, kas no dabbas bij taikita. Schi semmes walle jeb mihle, bij tif weenigi ta zekka plattumâ un us abbahm zekka puffehm stahwas pakalnes schahwahs semme, appafsch kam dshilas leijas tahlu steepjahs.

Zukku jukkahn gar abbahtn zella puffedm pa tahm pakalnehm lappu un skuiju-kohki no daschadahm sortehm auga, un til gresni un smuidri, ka buhtu tee kohpâ der-rejuschi, kuresch no teem wairabl fpehs. Weentuls kâ Ah-dams es ar puffedschu firdi staigaju pa to apmeijotu walles wirfu. Pattlabban saule sawus spohschus starnus isgahja pahr tahm sakkahn leijahn, un tahs zaur lappu sattu gres-numu isskattijahs kâ selta juhras. Mans aigrabhts garâ fahza zeltees spahrnôs un to meefu qribbeja pahrest pahr kohku gallotnehm, lai wissu jaukumu reisa warretu pahrskattihht, bet pee ta sawu wahjibu fajudams, es ta dseedaju:

Kings Tawa warra mannama
Gelsch wissu masa krislina,
Bet Tawa leela gohdiba
Man atspihd dabbas krahschnumâ.

Schohs wahrdians no firds ahra laidis un us papihra lappinas usshmejis es dewohs tahtahl, pilus karstas wehleschanahs. Kaut jel manna rohziha to eespehtu, tad es tuhda dohtohs us Schweizu, un tur us teem augsteem kalneem apskattitu ta Kunga gohdibu pilnâ mehrâ. To dohmajoht man prahtâ schahwahs, ka arri Widsemme — Siggulde, Turraida un Arimulde, ar sawu dabbas-krahschnumu masumâ. Schweizai effoht lihdfigas. Tadeht us weetas nospreedu, sawâ zellâ rinki mest un tuhda pee ta weena gahjuma turpu dohtees. Zellâ cedams es wehl apskattiju Mlaskhu, Mlahpils un Mitaures smuffumus. — Pee ta arri lauschu dshwi un lauku baggatibu eewehroju. Semme, mahju ehlas un lauschu apgehrâs israhdiha, ka schinni apgabbalâ nelahda baggatiba nebij atrohdama. Ir tur schogadd' labbiba wahjus angfus neffuse. Turklahht es arri manniju, ka Widsemneeki tanni gabbalâ linnus ihsti neproht issrahdaht. Linni, kâ no mehrzeschanas bij wilkti, ta pa leelai faujai ar faiti kohpâ feeti un tad us lauka isskattiti tahdâ wihsê, ka faujahm tee reigalli isplahititi gulleja us semmes, un teewgalli schummurinâ feeti stahweja gaisâ. Man dohmas, ka tahda linnu ballinaschana til isdohd sreibainus brakla linnus, jo ta faujina tanni weetâ, kur ta irr safecta, sawâ laikâ ta newarr isballinatees, kâ tahs schleedrinas, kas plahni isschirtas; — widdû linnam arween' japaleek fallam. Tapehz gan buhtu labbahht, ja scho wezzu mohdi atstahht un linnus gullu isklahht labbi plahni weenadi, zaur to buhtu schahhs labbums: Birmklahht til dauds darba nebuhtu pee klahschanas ar to feeschanu; ohtklahht til dauds linni netaptu isneezinari preeksch tahm faititehm; treschklahht linni wis zaur weenadi dabutu istuletees, buhtu labbaki pee mihsstischanas un isdohtu krohaalinnus, ja labbi buhtu nomirfuschi.

Bet nu tahtahl us Widsemmes Schweizu. Wehls wakkars bij, kad notifku Siggulde un kad tur skohlas nammâ dabuju nakts kohrteli. Salbi gan dusseju, bet no rihta jau agri biju nomohdâ. Bij swehtdeenâs rihts, pulksteni fauja us basnizu. Birms to dabbas krahschnumu dabuju redseht, papreeksch eegahju Sigguldes basnizâ, tur sawam Deewam par to pateikt, ka Tas muhs zilwekus

schehligi ar tahdu garru apdahwinajis, kas to Meisteri eeksch Winna darbeem mahf gohdinaht. Tanni basnizina man ihpafchi ta altara bilde, Deewu luhdsoht, firdi aigrabha. Tur redseju, ka Kristus us zelkeem nomettes Sawu Tehwu luhds, un tas bikkeris, no gaismas starreem apgaismohs, pahr Winna galwu liddinahs.

Fr. Mehlton.

(Us preekschu belgums.)

Wisjannafahs sinuas.

No Orenburgas, 12. Septemberi. Wallar pehz pusdeenâs pulksten 20s Turkestanes generalgubernators Kaufmannu aiseisiojis us Peterburgu. — Schodeen tē gaida atmahsoht Rhokandes subtitto, kas dohdahs us pascha Keisara pilli Peterburgâ.

No Berlines, 12. (24.) Septemberi. Kreewusennes Keisars swehtdeenâs riht Potsdames pilsehta pilli nemfsoht kohrteli. Augstam weefim par gohdu wallara jaunajâ pilli rahdischoht teatera lumedians.

No Madrides, 8. (20.) Septemberi. Us paschu atluhg-schanohs no saweem ammateem kehniene arlauduse to pirmo ministeri Gonzalez Bravo, karraministeri Matjalde un marines ministeri Belda, un winneem weetâ schinnis trihs ammatos eezhulfe de la Havane kungu. Tas jaun' iswehletajs ministeris, kas schodeen San Sebastianê kehnienei swehrejis sawu ustrijibu, pehz pusdeenâs no turrenes aiseisiojis us Madridi. Kehniene arri tohp gaidita schurp atmahsoht. Jannafahs admirals Topete Kadiks ohstâ ar wissu fugguspehtu fahjis dumpstees un prettijelstees. Tanni paschâ laikâ ar to Spanijas andeles-fuggi „Bonaventura“ tee us Kanarijas fallahm no waldibas puffed aifsubittee general arri tanni ohstâ eebraunkuschi un no fugga nofahpuschi, kad saldatu spehks winneem bij padeweas. Marschalls herzog de la Torre, zitreisigajs senates presidente, dumpineekeem stahjees par waddonî. Salka, ka scho dumpi zelkoht pret waldineeku familjas. Gelsch Andalusias wissas telegrafes drahtes irr nogreestas. Kehnienes pillei usgahjuschas leelas isbailes. No Madrides isgahjis saldatu spehks. — Dumpineeku pulki parehmuschu Sewillas un Andalusias pilsehtus. Andalusâ tas nemeers paleek arween' jo leelahht un dumpineeku spehks jau effoht kahdi 14,000 wihri.

No Parises, 11. (23.) Septemberi. No San Sebastian schurp atmahkuse telegrafes stana falka, ka generalis Nowaliches, Andalusias karraspehka kommandants, sawu spehku ar zitteem saweenojis un us Bailen dewees prettim dumpineekeem. Dands awises falka, ka pee Spanijas rohbeschahm Franschu spehks teekoht nostahdihts, bet til tadeht ween, lai rohbeschahs apfargajohht.

No Madrides, 11. (23.) Septemberi. Gelsch Burgos landis ar saldateem pehz peezu stundu kauschanahs palikluschi tibri kâ brakht. No wisseem pilsehteem to dumpineeku teefas aisehguschas, bet paschu kauschu starpâ nelahdi nedarbi nau notikluschi. Santanderam par drohschibu aifsubititi 800 wihri ar wilkstem seelgabbalu stohbreem.

— 13. (25.) Septemberi. Waldibas saldatu spehks pehz stipras kauschanahs panehma Santandori, pehz to dumpineeki aigahja atpaffak us fuggem. Kehniene Isabella wehl walfar bijuse San Sebastianê. — u.

Nr. 37 „Wisj. sinuas“ missejees. Kur stahw „Dardanelles Fallâs,“ jalassa: „Dardanelles kana li.“

Latw. awischu apgahdatajs: Gotthard Bierhoff.

S l u d d i n a s c h a n a s .

No Brambergu frohna pagasta teefas ta Kalschmuischas Abpschu fainueeka **Samel Neuwarda** raddi un arri zitti zihwefi, kas gribbetu tabs Abpschu mahjas us 12 gaddeem us arrenti peenemt. — tohy usajinati tanni **12. Oktoberi f. g.** pee schibs pagasta teefas usdohrees. Kas tabs mahjas peenendamam jasipilda, ikdeenäs bei swehtdeenäs pagasta teefas nammä warr dabuht redseht. 2

Kalzgrahwé, tanni 13. Septbr. 1868. (Nr. 351.) Preefschfeh. D. Kronberg. (S. W.) Teef. skr. S. Allunan.

Krohna-Brambergu pagasta teefa wisfus tohs, kam labdas parradu jeb zittas taifnas prassischanas pee ta libdschämiga Abpscha fainueeka **Samel Neuwarda** mantas buhtu, par lo konkurse nospreesta, zar scho usajina, wiswehlahf lihds **26. Oktoberim f. g.**, kas par to weenigo isflehgshanas terminu nolikts, ar sawahm peerahdschanahm pee schibs pagasta teefas peeteiltees, jo wehlahf neweenü wairä neflausibs. Kalzgrahwé, tanni 7. Septemberi 1868. gaddä. 3
(Nr. 340.) Preefschfeh. D. Kronberg. (S. W.) Teef. skr. S. Allunan.

No Salkasmuischas pagasta-teefas teef sinnamä darrihts, ka tanni **7., 8., 9. un 10. Oktoberi f. g.** Salkasmuischas wasä muischä Deggumuischä aitas un wisfadas wirtschastes un semmshypibas leetas uhtrupé tiks pahrdohstas. 2
Salkasmuischä, 4. Septemberi 1868. (Nr. 124.) Preefschfeh. N. Friedemann. (S. W.) Pagasta skrihw. N. Grün.

Kalnazeema frohna pagasta-teefa usajina wiffus tohs, kam pee tabs atstahstas mantas ta nomiruschä Kliewes meischafarga **Janna Strauß** kahda parradu-prassischana jeb maffschana buhtu, **wiswehlahf lihds 25. Oktoberim f. g.** pee wirftu peeminnetas pagasta-teefas lai peeteizahs. 2

Kalnazeemä, tanni 28. Augustä 1868. (Nr. 1242.) ††† Peefehd. N. Pinke. (S. W.) Teef. skrihw. Niemer.

S c h e d é,

Kuldigas awrinki **2. Oktoberi 1868** gaddä tirgus taps noturrehts.

Angligus **ahbotu** un **zittus anglu kofhtus** un smullt audstunatus **fruhmus** no labbakahm sortehm preefsch dahyseem, par lehtu tirgu pedahwa Nisputttes skunses un andeles dahrineefs 2

Friedrich Hennings
un **beedris.**

Teef skunfigi taifsti mehfti preefsch subdoshanas, lo sanz

Superphosphat,

kas dohd baggatus angfus un kas dabbutami pee mannim appafschrakita. Schuinis beidsamös gaddös irr pietuschä itgadus un ar to sawus laufus subdohuschä wairabl ne kä simts maffshas kursemmé un Widseummé, ka wairdus ikkats pee mannim warr dabbut sinnaht, un kas dohd to wislabbaku leeribu par to, zit fchee subdohi laukeem irr derrigi. Ar teem subdohiht wiswairabl pee rudséem un faktupekeem war drohschi gaidiht baggatus angfus. Kad schohs mehftu (subdus) ween grihb brabheht, tad us ikkatru pubraweetu mehds nemt weenu pilnu maisu no schein mehsteem, bet kad arri stakka subdus grihb likt, tad titkai pus maisu no schein mehsteem warr likt us ikkatru pubraweetu. Weenä maisä irr 6 puddi jeb 12 pohdi, tas irr 240 mahzinas mehftu un malka **4 rub. 85 kap.** Skaidrakas sinnas par to, ka un us kahdu wihst fchee mehfti us lauku jasistakfa, warr dabbut tanni magasibné no 1

P. van Dyk,
Nihgä, Stinder-eelä Nr. 11, Seefa nammä.

Drantschu - tirgus

Bauskä no **7. lihds 12. Oktoberim f. g.** taps noturrehts. 3
Bauskas-kemmerejä, tanni 6. Septemberi 1869. Nr. 72.

Lampas.

Pee swehtschu dedstunashanas laika eefahschanas es peedahwaju mannu krahjunnü no labbaki eeriltetahm un ar petroleümü dedstunahm lampahm, kas leekami us galdeem un pee feenahm peefaxxami, ka arri **rohtas** un **kufau lampas** pehz patihkamas iswehleschanas par lehteem, bet zeeti nolikteem tirgeem. Tikpat arri labbako **petroleümü.** Jelgawä, leelajä zelä, Kalmeiera nammä Nr. 3. 1

Friedrich Küßner.

Tanni **30. Septemberi** un **1. Oktoberi f. g.** Salkasmuischas mahzitaja muischä, pulksten 9ös no rihta uhtrupe taps turreta no istabas leetahm, gultu drahnahm, ratteem, kammanahm, sirgu leetahm, bischu-kofhtus ar bittehm, kufamu maschini, Wahssemnes grabhekeem un dauds zittahm mahju un wirtschastes leetahm pret tuhliht skaidru malku. 2

Katharina Klaspohn.

Sausu eglu, preefschu un behrsu malku, masas affis sabgeru, lehti pahrdohd kaitotu eelä sakajä bohdi Nr. 16. 1

J. S. Jakobsohn.

Wuischele netahl no Nihgas ar 170—180 un 50 pubraweetahm leela, ar plawahm, inventarijumu un schi gadda plauschannu tohy pahrdohsta. Klach-tatu par tam Nihgä, leelajä swehtdes eelä, Hermannu nammä Nr. 20, appafschä pee **G. M. Siche.** 2

No brehwas rohtas kursischu mahzitaja muischä no **15. Septemberi** lihds **15. Oktoberim f. g.** taps pahrdohsti: sirgi, aitas, istabas leetas, gultu drahnas, beanzamas leetas preefsch seemu un wasfaru un dauds zittas wirtschastes un arramas leetas. 1

No 20. f. m. warr no weenas plawas pee Jelgawu ikdeenäs prischu plautu garru usauguschu sabli par 50 kap. par birkawu dabuht pirkt. Kam patihf warr peeteiltees Essera eelä, Feiertaga nammä pee **Jöyffela funga.** 2

J. Deubner

grahmatu-bohdé Nihgä, Rohp-eelä Nr. 3 pahrdohd:

Deew'galda grahmatina, ar imellestahm swehtahm luhgshanaahm, ka zeenigi jasataifshs un jaturrabs preefsch, pee un pehz swehta waffarina. Teef. 55 kap. **Garrigas Deewa-luhgshanas** us neddektas-deenahm rihtös un waffarös, un us swehtkeem un dashas ihpafshas wajjadstbas. Eseeta 75 kap.

Janna grahmatas.

Pee **J. W. Steffenhagen** un dehla Jelgawä, ka arri pee wisseem grahmata pahrdewejeem kursemmé un Widseummé warr dabuht schibs grahmatas:

Kursemmes

wezza un janna

Laika grahmata

us to gaddu 1869.

Malka ne-eseeta 10 kap., eseeta 15 kap.

Diw pazmit
gulloshas jumprawas.

Wezzlaitu pajakfa.

Laimiski no **G. Dünsberg.**

Malka eseeta 7½ kap.